

FIȘA DISCIPLINEI

Studiul Vechiului Testament II

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Didactică
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Studiul Vechiului Testament II				Codul disciplinei		OLR1122			
2.2. Titularul activităților de curs					Lect. univ. dr. Stelian Pașca-Tușa						
2.3. Titularul activităților de seminar					Lect. univ. dr. Stelian Pașca-Tușa						
2.4. Anul de studiu		I	2.5. Semestrul		2	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, alte resurse indicate)
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența minim 75% și realizarea unei lucrări de seminar/laborator în conformitate cu cerințele și criteriile stabilite.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit tolerant - Proiectarea curriculară, cu respectarea adevărurilor de credință, conform textelor sacre și mărturisirilor de credință proprii, și a criteriilor și principiilor psihopedagogice - Identificarea și analiza contextului cultural, religios și istoric în comunități și organizații - Enunțarea principiilor teologice și a valorilor spirituale relevante dezvoltării societății - Gestionarea metodelor și mijloacelor de comunicare eficientă în context intercultural - Implementarea valorilor și practicilor religioase pentru formarea spirituală și morală, cu scopul de a răspunde problemelor concrete de viață
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate, conștiinciozitate și responsabilitate socială, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Să introducă studentul în sfera cunoașterii istoriei textului sacru vechitestamentar, a noțiunilor de canon, cărți anaghiinoscomena, cărți apocrife. - Să fixeze noțiunea de revelație ca fundament al abordării Sfintei Scripturi. - Să sprijine studentul în identificarea temeiurilor învățăturilor dogmatice și moral-religioase din textele Sfintei Scripturi.
7.2 Obiectivele specifice	- Să elucideze sensul noțiunilor teologice specifice terminologiei teologiei biblice, hermeneuticii biblice și sintezei teologic-dogmatice; - Să creeze posibilități de acces la sursele textuale primare; - Să dezvolte capacitățile de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Grupul scrierilor istorice: generalități, prezentare rezumativă, linii de cercetare în domeniul isagogiei, hermeneuticii și a sintetizării ideilor sau temelor teologice fundamentale.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
2. Cărțile istorice (I): Relația tip – arhetip/antitip (distincția dintre tip și simbol, exemplificări pe elemente tipologice din acest corpus: (tip) Iosua – (antitip) Iisus Hristos, cântarea Anei – cântarea Mariei)	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

3. Cărțile istorice (II): Relația topos / tropos (definirea noțiunilor și aplicarea lor în contextul istoriei lui Israel).	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
4. Canaanul: istorie, simbolism și pământ ce atestă fidelitatea divină și pronia: cărțile Iosua, Judecători și Rut: genealogii, seminomadism și stat israelit.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
5. Cărțile Regilor: monarhie și teocrație; instituționalizarea vieții religioase; alesul ca model și tip pentru universalitatea chemării divine; profetism și ordine dogmatică și morală.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
6. Paralipomena, Ezdra, Neemia – renașterea lui Israel în Canaan – despre teocentrismul viziunii religioase a reformatorilor din Israel – Iuda.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
7. Estera – modus vivendis iudaicorum în diaspora; pronie și adevărate; <i>Anaginoscomena istorice</i>	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
8. Poezia Vechiului Testament: genuri literare, caracteristicile și speciile poeziei ebraice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
9. Laudă și euharistie - Psalmii: Dimensiunea liturgică a psalmilor; interpreta-rea unor psalmi mesianici și a psalmilor imprecatori.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
10. Suferință și mântuire – Iov: Iov, paradigma veterotestamentară a suferinței	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
11. Antinomie și axiologie în cartea Ecclesiastului	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
12. Cântarea Cântărilor – restaurațiile iubirii	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
13. Interpretarea unor texte biblice cu valențe poetice și didactice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
14. Anaginoscomena didactico-poetice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, quae antea cooperantibus A. Alt, O. Eissfeldt, P. Kahleediderat R. Kittel, Editio Funditus Renovata, adjuvantibus H. Bardtke, W. Baumgartner, P. A. H. de Boer, O. Eissenfeldt, J. Fichtner, G. Gerleman, J. Hempel, F. Horst, A. Jepsen, F. Maass, R. Meyer, G. Quell, Th. H. Robinson, D. W. Thomas cooperatibus H. P. Ruger et J. Zieglerediderunt K. Elliger et W. Rudolph, Textum Masoreticum curavit H. P. Ruger, MASORAM ELABORAVIT G. E. Weil, Editio tertia emendata opera W. Rudolph et H. P. Ruger, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1987.
- *Septuaginta*, Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs, editio minor, duo volumina in uno, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1935.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice:

- *Biblia Patristica, Index des citations et allusions bibliques dans la littérature patristique*, 5. vol., Edition du Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, 1986-1991.
- Grigorie de Nyssa, *Omilia la Ecclesiast*, în „PSB”, vol. 30, trad. de Dumitru Bodogae, EIBMO, București, 1998, pp. 198-282.

- Grigorie de Nyssa, *Tâlcuire amănunțită la Cântarea Cântărilor*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, EIBMO, București, 1982, pp. 113-332.
- Theodorit al Cirului, *Tâlcuire la Cântarea Cântărilor*, trad. de Adrian Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia, București, 2006, 165 p.

Lucrări de referință, comentarii biblice:

- Abrudan, Dumitru, *Cărțile didactico-poetice*, Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2001, 121 p.
- Anania, Bartolomeu-Valeriu, *Poezia Vechiului Testament*, București, Ed. IBMBOR, 2000.
- Breck, John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii* (Cluj-Napoca: Ed. Patmos, 2003).
- Chirilă, Ioan (coord.), Abrudan, Dumitru, Semen, Petre, Oancea, Constantin, Onișor, Remus, Basarab, Mircea, *Introducere în Vechiul Testament* (București: Basilica, 2018), 870 p.
- Chirilă, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor* (Cluj-Napoca: Ed. Renașterea, 2010).
- Isvoranu, Alexandru, *Comentariu la Cartea Rut*, Ed. Universitaria, Craiova, 2001, 270 p.
- Mihăilă, Alexandru, „În multe rânduri și în multe chipuri”. *O scurtă introducere ortodoxă în Vechiul Testament* (Iași: Doxologia, 2017).
- Neaga, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament* (Cluj-Napoca: Ed. Renașterea, 2004).
- Oancea, Constantin, *Profetul Ilie și narațiunea despre secetă. Studiu exegetic și hermeneutic* (ediție revizuită) (Sibiu: Andreiana/Astra Museum, 2014), 360 p.
- Pașca-Tușa, Stelian, *Doamne miluiește – premisă a rugăciunii inimii în Psalmi* (Cluj-Napoca: Limes, 2015), 433 p.
- Semen, Petre, *Sensul vieții și al suferinței după cărțile Ecclesiast și Iov*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, 170 p.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Cucerirea Cannanului. Etape și evenimente Prezentarea cerințelor și criteriilor de alcătuire a lucrării de seminar/laborator	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
2. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al lui Iosua Navi	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
3. Perioada judecătorilor. Personalități și evenimente	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
4. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al lui Ghedeon și Samson	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
5. Perioada regalității. Istoria celor două regate	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
6. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al regelui David	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
7. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al regelui Solomon	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
8. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al profeților Ilie și Elisei	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
9. Reforma religioasă din timpul lui Ezdra și Neemia	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
10. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al Esterei	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
11. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al lui Iov	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
12. Cartea Psalmilor – model de/pentru rugăciune	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
13. Reflecții și dialog pe texte sapiențiale	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
14. Personalități și evenimente din cărțile anaginoscomena	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

Bibliografie

Studii de specialitate

- Chirilă, Ioan, „Le Psautier de David – La Torah sous forme lyrique?”, ST 4 (2017).
- Ganea, Romulus, „Lucrarea tainică a dreptății lui Dumnezeu în cartea Estera,” CB (2015): 159-170.
- Hârlăoanu, Paul-Cezar, „Interpretarea Cântării Cântărilor în cheie euharistică,” în *Mărturisire și Euharistie-lucrări sfinte pentru restaurarea hristică a persoanei umane* (Oradea: Editura Universității din Oradea, 2014), 333-343.

- Hârlăoanu, Paul-Cezar, „Rut, paradigmă a imigrației și a emigrației,” în *Figures of Migration*, ed. Adreea Mironescu, Anca-Diana Bibiri, Camelia Grădinaru, Roxana Patraș, Emanuel Grosu (Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2016), 174-184.
- Iatan, Cristinel, „În cer și pe pământ toate câte El a voit a făcut!» (Ps. 116,3). Fenomenologia minunii în tradiția vetero-testamentară,” în *ST* 8 (2012): 95-126.
- Jinga, Constantin-Ioan, „«Cântarea celor trei tineri»: un posibil model gnoseologic de sorginte biblică,” în *Filosofia Sfântului Gerard de Cenad în context cultural și biografic*, ed. Claudiu Mesaroș (Szeged: Jate Press, 2013), 48-58.
- Mihăilă, Alexandru, „Cei șapte arhangheli. Despre Tobit 12:15,” *Ziarul Lumina*, 21 aprilie 2011 / (Ne)lămuriri din Vechiul Testament. Mici comentarii la mari texte (București: Nemira, 2011), 287-291.
- Mihăilă, Alexandru, „Limitele comunității și femeia străină în Pilde 1-9,” *CB* (2013): 132-154.
- Mihăilă, Alexandru, „The Holy War in the Book of the Judges: Some Remarks on the Song of Deborah,” *Text și discurs religios*, 5 (2013): 109-126.
- Moldovan, Alexandru, „Prin ce își va îndrepta tânărul calea sa? (Psalmul 118, 9a),” în *Young people in Church & Society* (Alba Iulia: Reîntregirea, 2016), 81-103.
- Pașca-Tușa, Stelian, „Psalm 4 – Isagoge, Exegesis and Theological Interpretation (Part I și II),” *Studia TO* 1 (2016): 27-43 / 2 (2016): 5-24.
- Popa, Viorel-Cristian, „Considerații exegetice contextuale la 3 Regi 14, 34,” *ST* 3 (2017): 91-100.
- Stamat, Laurențiu Nicolae, „Chipuri de femei din Vechiul Testament: Ana, mama fraților Macabei,” *AB* 7-9 (2013): 21-35.
- Tucă, Dionisie, „Întâlnirea dintre David și Goliat. Mit biblic sau adevăr revelat?,” *TV* 9-12 (2014): 146-166.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Asimilarea informațiilor fundamentale privitoare la Vechiul Testament.	Examen scris (parțial) Examen oral	50 % 30 %
	Înțelegerea instrumentelor și a finalității procesului de interpretare a Scripturii în mediul ortodox.		
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a integra într-un discurs propriu conceptele asimilate.	Prezentarea unui portofoliu realizat pe parcursul semestrului.	20 %
	Flexibilitatea în abordarea exercițiilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor dar și capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.		
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea sumară a conținutului Vechiului Testament, cu accent pe Pentateuh, și a noțiunilor de revelație, inspirația Sfintei Scripturi, canonul Sfintei Scripturi, a elementelor de critică textuală (metoda istorico-critică), a temelor teologice principale.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:

01.04.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:

17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică."